

N:o 286.

Af herr **K. F. G. Almqvist**, i anledning af *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående försäljning af vin och maltdrycker.*

Att ölkonsumtionen öfverallt på landsbygden under senare åren i hög grad tilltagit är numera af alla erkänt. Härigenom har icke blott uppkommit ett behof af denna vara, som förut därstädes var alldeles okänt, och hvars tillfredsställande ur både nykterhets- och ekonomisk synpunkt är i hög grad att beklaga, utan där förekommer äfven långt mer än förr olaga försäljning med däraf föranledda ordningar, öfver hvilka missförhållanden från snart sagdt alla delar af landet talrika klagomål ständigt förekomma. Så omförmäles t. ex. i medicinalstyrelsens underdåniga berättelse för föregående år, att klagomål öfver den tilltagande ölkonsumtionen, som på vissa ställen betecknas som ortens förbannelse, hafva anförts från ej mindre än 18 län och att klagomålen med påfallande öfverensstämmelse rikta sig mot ölförsäljningen genom kringresande utkörare från bryggerierna.

Man hade hoppats att genom de nya bestämmelser, som, genom nådiga kungörelsen af 28 november 1902, den 1 mars 1903 trädde i kraft, och hvarigenom den s. k. kringföringen af maltdrycker till försäljning blef helt och hållet förbjuden, ölkonsumtionen på landsbygden skulle i afsevärd mån minskas eller åtminstone att olaga ölförsäljningen därigenom skulle förekommas. Men genom stadgandet i 1 § 6 mom. af nyssnämnda kungörelse om rätt för den, som äger att till afhämtning försälja maltdrycker att på rekvisition försända sina varor till köpare, har det visat sig, att nyssnämnda olägenheter icke blifvit afhjälpta, utan fortfarande äro lika kännbara. Det i nyssberörda § intagna stadgandet att förteckning å rekvirenterna skall medföras, då öl utsän-

des på rekvisition till köpare, har — på sätt Konungens befallningshafvande i Södermanlands län erinrat, i en till Kungl. Maj:t den 23 september 1903 ingifven skrifvelse påpekat — visat sig i många fall vanmäktigt att kunna, där maltdrycksförsäljarne vilja kringgå lagen, betrygga dess efterlefnad.

Nämnda befallningshafvande erinrar vidare, att fränsedt de fall, hvilka nog ej så ofta torde förekomma, då förteckning saknas, torde det vara ganska svårt för åklagaren att åstadkomma bevisning om oloflig försäljning. Dels rådde just hos dem, som verkligen begagnade sig af denna möjlighet att förskaffa sig öl, en helt naturlig obenägenhet att bringa på fall dem, som därmed försett dem, dels torde det ej vara så svårt att för fall, som kommit till åklagarens kännedom, ställa i beredskap någon slags rekvisition. Härtill komme den strängare bevisningsskyldighet, hvilken vid domstol måste ligga på åklagaren. Och då, äfven om en eller annan ölutkörare fälldes, hans principal oftast torde undandraga sig att drabbas af någon påföljd, vore det för den sistnämnde lätt att i allt fall fortsätta samma förfarande som förut. Detta gjorde, att genom åklagaremaktens ingripande erforderlig verkan icke kunde påräknas för att råda bot på dessa missförhållanden.

Det påpekas vidare i denna skrifvelse, att en vida större möjlighet än nu skulle gifvas att kunna begränsa den genom 1 § 6 mom. i maltdrycksförordningen medgifna rättighet till hvad den borde och af lagstiftaren afsetts att innebära, om man beredde möjlighet för kommun att utfärda förbud mot försändning af maltdrycker efter rekvisition, därest det visade sig, att denna rörelse bedrefves på sådant sätt, att oloflig kringföring därigenom främjades eller föranledde till oordningar. Man behöfde ej befara, att genom en sådan förbudsmöjlighet näringsens lofliga bedrivande skulle obehörigen inkräktas.

Utom det att ett förbud komme att på samma gång drabba allenast en viss utkörare eller tillverkare och således behovet af maltdrycker inom en ort komme att fyllas från annat håll, torde icke komma i fråga — den hittills vunna erfarenheten hade nogsamt bestyrkt detta — att en sådan förbuds rätt inom kommunerna komme att annat än undantagsvis anlitas. Men därigenom vunnes emellertid en kraftig eggelse för tillverkarnes att själfva tillse, att deras rörelse bedrefves på ett fullt lagligt sätt samt att till biträden därvid skaffa sig pålitliga och laglydiga personer, då de nu snart sagdt hade ett ekonomiskt intresse af att uppsöka motsatsen.

Hvad nämnde Konungens befallningshafvande sålunda anført torde icke af någon, som är förtrogen med dessa förhållanden, kunna mot-

sägas. Den vunna erfarenheten har blott alltför tydligt visat riktigheten af de anmärkta missförhållandena.

Man hade därför hoppats, att i Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 101 med förslag till ny förordning angående försäljning af vin och maltdrycker intagits bestämmelser, som möjliggjort ett noggrant öfvervakande af lagens föreskrifter i afseende å försäljares rätt att på rekvisition försända sina varor till köpare. Visserligen hafva i denna förordnings 14 § föreskrifterna i berörda afseenden något skärpts. I nämnda § stadgas nämligen, att den, som äger att till afhämtning försälja vin och maltdrycker, får försända dem endast från försäljningsstället och sålunda ej från nederlag. Vidare får han ej använda sin utkörare såsom ombud, och skall rekvisitionen innehålla uppgift om dagen, när dryckerna skola aflämnas.

Men allenast genom dessa skärpta bestämmelser är det ej möjligt att, på sätt här ofvan visats, betrygga förordningens efterlefnad, då maltdrycksförsäljarne vilja kringgå lagen.

Såsom det enda fullt effektiva medlet härvidlag måste man därför anse den ifrågasatta förbudsmöjligheten inom viss kommun mot försändning af maltdrycker efter rekvisition, därest det visar sig, att denna rörelse bedrifves på sådant sätt, att olofflig kringföring därigenom främjas eller föranleder till oordningar. Då kommunerna äga att bestämma öfver ölförsäljning och ölutskänkning, hvarför skulle man ej också då bereda dem möjlighet till ett dylikt förbud? Och detta förbud skulle ej gälla för alltid, utan blott för viss tid. Det skulle vidare endast afse att inom viss kommun förhindra viss öltillverkare att där på rekvisition kringsända sina varor. Den ordentlige ölbryggaren, som ej vill kringgå förordningens föreskrifter, skulle sålunda ej hafva något att frukta af ett dylikt stadgande. Ej heller behöfde allmänheten befara att ej få sitt behof af maltdrycker tillfredsställdt, ty blefve förbud utfärdadt för en öltillverkare, som visat sig mindre benägen att följa lagens föreskrifter, finnas säkert många andra, som ordentligt komme att tillgodose allmänhetens behof af dylika varor.

På grund af hvad jag sålunda haft äran anföra, får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte besluta, att till § 30 i kungl. förslaget till ny förordning af försäljning af vin och maltdrycker fogas ett 4:de moment af följande lydelse:

4. Därest inom socken å landet rätt till försändning af maltdrycker, hvarom i 14 § sägs, utöfvas

och det visar sig, att därigenom främjas oloflig försäljning af maltdrycker eller oordningar eljest föränledas, äge kommunalnämnden förbjuda den, som försändningen besörjer, äfvensom, där omständigheterna därtill föränleda, den försäljare, för hvars räkning försändningen äger rum, att inom socknen vidare utöfva dylik rättighet; och gälle om beslutets verkställighet och fastställelse af Kungl. Maj:ts befallningshafvande hvad i I mom. sägs.

Och torde särskilda utskottet n:o 2, till hvilket denna motion torde remitteras, vidtaga den formella omredigering af den föreslagna lagtextens ordalydelse, som kan anses erforderlig.

Stockholm den 12 april 1905.

Knut Almqvist.

I förestående motion instämma:

A. Reuterskiöld. Hugo Hammanskjöld. P. O. Lundell.

Elof Biesert. L. J. Jansson. Ivan Scensson.

Carl Robert Höök. J. W. Lundin. Leon. Lindewall.

Fr. Pettersson.